

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2023"

CHET TILIDA SO'ZLASHISHNI RIVOJLANTIRISH VOSITASI SIFATIDA O'QISH KO'NIKMASIDAN FOYDALANISHNING PSIXOLOGIK VA LINGVISTIK XUSUSIYATLARI

Israilova Shabnam Juraboyevna

Chirchiq davlat pedagogika universiteti doktoranti

Annotatsiya: *Mazkur maqolada chet tillarni o'qitishda qo'llaniladigan usul va metodlarning tushunchasi, mohiyati, xususiyatlari, ingliz tilida gapirish, o'qitish usullari tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *Chet tili, omil, motivatsiya, qobiliyat, to'siq.*

Аннотация: *В статье анализируются понятие, сущность, характеристика методов и приемов, применяемых в обучении иностранным языкам, методики говорения и обучения английскому языку.*

Ключевые слова: *иностраннный язык, фактор, мотивация, способность, препятствие.*

Abstract; *This article analyzes the concept, essence, characteristics of methods and methods used in teaching foreign languages, methods of speaking and teaching English.*

Key words: *foreign language, factor, motivation, ability, obstacle.*

O'tgan asrning 60-yillari boshlarida chet tillarini o'qitish metodikasida metodikani o'qitish uslublari to'plami sifatida belgilashga urinishlar qilingan. Til materiallari bilan tanishish usullari, o'qitish usullari va shunga o'xshash narsalar paydo bo'ldi. Shu munosabat bilan ushbu atamani tushunishda ikkilik mavjud edi. Uslubiy yo'nalishlarni ko'rib chiqishdan oldin "metod" atamasi bilan bog'liq ba'zi aniqliklar kiritilishi kerak. Mahalliy uslubiy adabiyotlarda ushbu atama ikki ma'noga ega: metod uslubiy yo'nalish sifatida uslub va metod sifatida uslub - o'qitish uslublari to'plami. Ushbu atama ma'nosining ikkilikligi quyidagi holatlar bilan bog'liq. Dastlab, ushbu atamaning birinchi ma'nosi uslubiy adabiyotlardan kelib chiqdi: tabiiy usul, to'g'ridan-to'g'ri usul va hk. Ushbu atama maxsus o'qitish tamoyillari to'plami, ya'ni asosiy ko'rsatmalar bilan tavsiflangan maxsus o'quv tizimini anglatardi. Shuni ta'kidlash kerakki, ushbu ma'noda usul printsiplar kompleksi bilan ajralib turadi, chunki turli uslubiy tizimlarda individual printsiplar bir-biriga to'g'ri kelishi mumkin. Uslubiy yo'nalishlarni ko'rib chiqish ikki asr davomida mavjud bo'lgan va yigirmanchi asrning boshidan beri qo'llanilmagan eng qadimgi uslub - grammatiktarjimadan boshlanadi. Ushbu tendentsiya vakillari o'rta ta'lim muassasalarida chet tilini o'rganish nafaqat grammatikani tizimli o'rganish natijasida erishilgan aqlning gimnastikasi va mantiqiy fikrlashni rivojlantirish bilan bog'liq bo'lgan umumiy ma'rifiy ahamiyatga ega, deb hisoblashdi. Grammatikani o'rganish

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2023"

asosida fikrlashning shakllanishi lotin tilidan kelib chiqqan bo'lib, uning grammatikasini o'rganish mantiqiy fikrlashni rivojlantirishning eng yaxshi vositasi deb hisoblangan. O'qish, tinglash va gapirish har qanday tilning eng muhim jihatlari. Xuddi shu narsa ingliz tiliga ham tegishli. Biroq, so'zlash ravon bo'lishi uchun yagona talabdir. Chaqaloqlar va bolalar birinchi navbatda gapirishni o'rganishlari, ravon bo'lishlari, keyin o'qishni, keyin yozishni boshlashlari odatiy holdir. Shunday qilib, tabiiy tartib tinglash, gapirish, o'qish, keyin yozishdir. Birinchi muammo Dunyo maktablarida avval o'qish, keyin yozish, keyin tinglash va nihoyat gapirishga o'rgatishlari g'alati emasmi? Garchi u boshqacha bo'lsa-da, asosiy sabab shundaki, ikkinchi tilni o'rganayotganda, uni tushunish va o'rganish uchun materialni o'qish kerak. Shunday qilib, tabiiy tartib tinglash, gapirish, o'qish, keyin yozish bo'lsa ham, ESL talabalari uchun tartib o'qish, tinglash, gapirish va keyin yozishdir. Ikkinchi muammo Ko'pchilik o'qish va tinglashning sababi shundaki, ular faqat shu bilan shug'ullanishadi. Lekin ingliz tilida ravon gapirish uchun gapirishni mashq qilish kerak. Tinglash qismida to'xtamang va o'rganayotganingizda shunchaki tinglamang. Tinglayotgan materialni baland ovozda gapiring va eshitgan narsangizni mashq qiling. Og'zingiz va miyangiz qila olmaguncha baland ovozda gapirishni mashq qiling.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Alyamkina E.A. Qobiliyat, mayl va iste'dodning o'zaro bog'liqligi va ularning universitet o'quv jarayonida rivojlanishi / Alyamkina E.A.// Psixolog. – 2015. – № 2. – С. 31-46.
2. Galskova N.D. Chet tillarni o'qitish nazariyasi. Lingvodidaktika va metodologiya / N.D.Galskova. – M.: Академия, 2008. – 336 с.
3. Yershova O.V. Universitet talabalarining o'quv faoliyatini nazorat qilish samaradorligini oshirish vositasi sifatida "motivatsiya" va "qiziqish" tushunchalari / O.V.Yershov // Высшее образование сегодня. – 2013. – № 8. – С. 79- 81.
4. Jerlygina A.V. Ona va chet tillarida erkin og'zaki birlashmalardagi farqlar / A.V.Jerlygina // Psixologiya i Psixotexnika. – 2010. – № 9. – С. 75-79.
5. <https://www.forumdaily.com/>